

STUDIUL SEMESTRIAL PRIVIND INDIVIDUALIZAREA PEDEPSELOR ÎN CAUZELE REFERITOARE LA INFRAȚIUNI DE CORUPȚIE

I. Aspecte generale

a) Necesitate

Elaborarea unui studiu semestrial privind individualizarea pedepselor în cauzele referitoare la corupție se înscrie în preocupările instanței supreme în scopul eficientizării mecanismului de interpretare și aplicare unitară a prevederilor legale, reprezentând un instrument de sinteză și analiză asupra modului concret în care instanțele competente în judecarea unor infracțiuni de corupție, stabilesc cuantumul și modalitățile de executare ale pedepselor atunci când constată vinovăția inculpaților trimiși în judecată.

Așadar, un asemenea demers nu-și propune să aibă o finalitate teoretică abstractă, cu evidențierea unor concluzii din perspective multidisciplinare, criminologice, sociologice, statistice sau conturarea unor coordonate privind politica penală în general și în special în ceea ce privește fenomenul corupției, ci, dimpotrivă să reflecte pragmatic, pe de-o parte, modul în care sunt aplicate efectiv criteriile generale prevăzute de art. 72 din Codul penal în procesul de individualizare judiciară a pedepselor, în cauze privind infracțiuni de corupție, iar pe de altă parte, să suscite interesul asupra necesității formulării și punerii în discuție a unor recomandări orientative, mai detaliate referitoare la individualizarea judiciară a pedepselor, în materia enunțată.

Cu siguranță că argumentele pot fi numeroase pro și contra asupra necesității unei asemenea modalități, fundamentate, fie pe o interpretare restrictivă a dispozițiilor legale evidențiate, fie pe o interpretare extensivă, în sensul exemplificării și a unor criterii mai detaliate, prin prisma unor recomandări orientative în materia enunțată.

În esență, cele mai sus menționate s-ar putea evidenția într-o manieră interogativă care sperăm să nu fie retorică, ci să-și găsească o concretizare: Sunt necesare recomandări cu un grad de predictibilitate și previzibilitate în aplicarea dispozițiilor art. 72 din Codul penal, în stabilirea cuantumurilor pedepselor aplicate inculpaților care au comis infracțiuni de corupție?

b) Modalități de lucru în vederea elaborării studiului:

- constituirea unui **grup de lucru** format din 6 persoane: 3 judecători ai Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, 1 magistrat asistent din cadrul Direcției de Legislație, Studii, Documentare și Informatică Juridică, președintele Secției penale, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

- elaborarea unui **calendar etapizat asupra desfășurării activităților** propriu-zise de elaborare:

- au fost solicitate câte 5 hotărâri judecătorești de condamnare pentru infracțiuni de corupție, rămase definitive, de la fiecare dintre curțile de apel;

- a avut loc întâlnirea membrilor grupului care au examinat hotărârile ce le-au revenit spre analiză și au întocmit fișe sistematizate asupra acestora, așa cum sunt anexate;

- finalizarea primului studiu și discutarea acestuia cu judecătorii secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție și reprezentanții Direcției Naționale Anticorupție;

- elaborarea unor recomandări unitare asupra individualizării judiciare a pedepselor pentru infracțiunile de luare de mită, trafic de influență și cumpărare de influență;

- primul studiu și recomandările de individualizare a pedepselor pentru infracțiunile de corupție mai sus menționate vor fi afișate pe site-ul Înaltei Curți de Casație și Justiție și difuzate celor 15 curți de apel.

c) Obiectivele urmărite de către Înalta Curte de Casație și Justiție:

- primul studiu realizat în problematica enunțată urmărește fundamentarea practică a procesului de individualizare judiciară a pedepselor în cazul unor infracțiuni de corupție cu frecvență în săvârșirea lor, de felul celor mai sus menționate;

- s-au avut în vedere: **modalitatea** concretă de comitere a infracțiunii, **calitatea inculpaților** care au săvârșit infracțiunile, **cuantumul sumelor** pretinse sau primite, **cuantumul pedepselor** aplicate și **modalitățile de executare**;

- **recomandările** pe cele trei infracțiuni de corupție, respectiv **luare de mită, trafic de influență și cumpărare de influență** vor releva aspecte metodologice în procesul de evaluare, atât cu privire la fapte, dar și la calitatea persoanelor care comit asemenea genuri de infracțiuni, în stabilirea cuantumului pedepselor, în sensul unor evaluări unitare.

II. Analiza asupra unui număr de **59 de hotărâri judecătorești definitive pronunțate de instanțe din raza celor 15 curți de apel** (16 hotărâri trimise de instanțe diferite nu au putut fi examinate, fie că nu erau relevante, fie nu erau definitive).

a) Au fost elaborate **fișe** asupra hotărârilor judecătorești definitive prin relevarea unor criterii: calitățile inculpaților, situația de fapt, încadrarea juridică, pedeapsa [(inclusiv mențiunea privind suspendarea condiționată a executării pedepsei sau suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, criterii de individualizare, decizia instanței de apel, criterii de individualizare (motivare), decizia instanței de recurs, criterii de individualizare (motivare).]

b) Analiza propriu-zisă asupra hotărârilor judecătorești definitive:

b¹) Infrațiunea de luare de mită:

Au fost supuse examinării un număr de **15** hotărâri judecătorești definitive pronunțate de: Curtea de Apel Iași, Tribunalul Neamț, Tribunalul Alba, Tribunalul Gorj, Secția penală, Curtea de Apel Galați, Secția penală, Tribunalul Arad, Secția penală, Tribunalul Bihor, Secția penală, Curtea de Apel București, Secția a-II-a Penală, Curtea de Apel București, Tribunalul Prahova, Secția Penală, Tribunalul Iași, Secția penală, Tribunalul Caraș-Severin, Secția penală.

a) Sub aspectul **infrațiunii de luare de mită**, s-a constatat că în unele din cauzele deduse judecății inculpații au fost trimiși în judecată:

- numai pentru infrațiunea de luare de mită prevăzută de art. 254 alin. 1, 2 cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal, cu referire la art. 1 lit. a, art. 6 și 7 alin. din Legea nr. 78/2000;

- în altele pentru mai multe infrațiuni de corupție în concurs, respectiv art. 254 alin. 1 și 2 Cod penal cu aplicarea art. 6 și art. 7 alin. 2 din Legea nr. 78/2000, art. 264 Cod penal cu aplicarea art. 17 lit. a) din Legea nr. 78/2000;

- alții pentru infrațiunea de luare de mită în formă continuată prevăzută de art. 254 alin. 1 Cod penal cu referire la art. 6 din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal, pentru infrațiunea de trafic de influență în formă continuată prevăzută de art. 257 alin. 1 Cod penal cu referire la art. 6 din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal, infrațiunea de dare de mită în formă continuată prevăzută de art. 255 alin. 1 Cod penal cu referire la art. 6 din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal, instigare neurmătată de executare la infrațiunea de dare de mită prevăzută de art. 29 Cod penal raportat la art. 255 alin. 1 Cod penal cu

referire la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal, instigare la infracțiunea de dare de mită în formă continuată prevăzută de art. 25 Cod penal raportat la art. 255 alin. 1 Cod penal cu referire la art. 41 alin. 2 Cod penal, fals în înscrisuri sub semnătură privată săvârșită în formă continuată prevăzută de art. 290 Cod penal cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal; fals în declarații în formă continuată prevăzută de art. 292 Cod penal cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal;

- alții pentru infracțiunea de luare de mită prevăzută de art. 254 alin. 1 Cod penal raportat la art. 7 alin. 1 din Legea nr. 78/2000, infracțiunea de fals intelectual, prevăzută de art. 289 Cod penal, infracțiunea de uz de fals, prevăzută de art. 291 Cod penal.

b) Din perspectiva calității inculpaților a rezultat că inculpații aveau diferite **calități** și anume:

- funcționari publici cu atribuții de control la Direcția Generală a Finanțelor Publice;
- șef al administrației finanțelor publice;
- funcționar public în cadrul poliției comunitare;
- funcționar în cadrul registrului auto român la o reprezentanță a unui oraș;
- secretar al primăriei unui oraș;
- comisar superior în cadrul gărzii financiare a unui oraș;
- comisar de poliție în cadrul DGPMB – Brigada de Poliție Rutieră, cu atribuții de coordonare și control al activităților desfășurare de efectivele din subordine și teren, precum și atribuții de control al agenților din cadrul Brigăzii de Poliție Rutieră;
- ofițer de poliție judiciară în cadrul I.G.P.R. – Direcția de Combatere a Criminalității Organizate;
- agent de poliție de frontieră;
- agent șef adjunct de poliție, cu atribuții de constatare și sancționare a contravențiilor săvârșite în traficul rutier;
- agent de poliție, cu atribuții de constatare și sancționare a contravențiilor săvârșite în traficul rutier;
- subinspector de poliție;
- agent de poliție;
- executor bancar;
- inspector de muncă în cadrul inspectoratului teritorial de muncă a unui oraș;
- controlor trafic în cadrul agenției de control și încasare;
- manager și ordonator de credite la un spital orășenesc;

- medic veterinar, consilier în cadrul direcției orășenești sanitar veterinar și pentru siguranța alimentelor , cu atribuții privind controlul sanitar-veterinar al produselor comercializate pe raza orașului respectiv.

c) Din examinarea hotărârilor judecătorești definitive pentru infracțiunile de luare de mită, precum și în concurs cu alte infracțiuni, în condițiile mai sus menționate sub aspectul **modalității concrete a săvârșirii infracțiunii** a rezultat:

- pretinderea unei sume de bani pentru a soluționa o cerere de rambursare de TVA, precum și pentru a nu reține și sancționa în întregime contravențiile fiscale constatate;

- pretinderea și primirea unor sume de bani ori alte foloase materiale, pentru a efectua acte în legătură cu atribuțiile sale de serviciu privind inspecțiile tehnice periodice și cele necesare primei înmatriculări auto;

- pretinderea, primirea unor sume de bani ori acceptarea unor alte foloase în scopul de a interveni pe lângă funcționarii din cadrul RAR în vederea obținerii programărilor devansate;

- pretinderea și ulterior primirea unor sume de bani în scopul stabilirii unor onorarii avantajoase pentru aceasta;

- pretinderea și primirea de la administratori, respectiv de la angajați ai acestora, diferite sume de bani pentru încălcarea atribuțiilor de serviciu;

- pretinderea de la martorii autorizați în cauză ca investigatori cu identitate reală a unor sume de bani pentru a nu aplica sancțiunile prevăzute de lege privitoare la circulația pe drumurile publice;

- nerespingerea promisiunii unei sume de bani pentru a nu trimite actele obținute de la o societate comercială la dosarul cauzei și oferirea martorului denunțator informații din dosar în vederea administrării unor probatorii care să-l favorizeze în raport cu declarațiile inculpatului la adresa societății;

- primirea de către inculpat de la denunțator a unor sume de bani, în scopul de a nu-și exercita atribuțiile de serviciu constând în sancționarea contravențională a denunțatorului atunci când acesta transporta lemne;

- primirea de către inculpat de la denunțator a unei sume de bani pentru a interveni în favoarea acestuia și a obține o soluție favorabilă în dosarul penal în care denunțatorul era cercetat pentru săvârșirea unei infracțiuni la regimul circulației pe drumurile publice; acceptarea promisiunii remiterii ulterior a unei sume de bani pentru a nu întocmi dosar penal, iar inculpații de comun acord au întocmit un proces-verbal cuprinzând date nereale, în sensul că autoturismul ar fi fost condus de o altă persoană;

- pretinderea și primirea de la denunțator a unei sume de bani pentru acordarea unui ajutor în cadrul procedurii de executare silită, în sensul amânării acesteia până când denunțatorul va putea să participe la licitație și să cumpere apartamentul părinților săi, apartament ipotecat de bancă;

- pretinderea de bani de către inculpatul ce avea ca atribuție principală de serviciu controlul aplicării corecte și unitate a prevederilor legislației muncii din domeniul relațiilor de muncă în sectorul public, mixt și privat, cu ocazia controlului efectuat la unitatea deținută de denunțătoare, pentru a nu fi sancționată contravențional;

- primirea de la o persoană a unor sume de bani pentru că anterior nu aplicase o sancțiune contravențională unui angajat al societății de transport a acestuia, pentru o abatere de la normele legale privind plata tarifului de utilizare a rețelei de drumuri naționale;

- primirea unei sume de bani de la denunțătoare a sumei pretinse anterior de inculpat, reprezentând un comision din sumele aprobate de inculpat pentru a fi achitate de spital în contul datoriei către societatea comercială deținută de denunțătoare și membrii familiei acesteia și pentru a face pe viitor plățile în raport cu datoriile acumulate;

- pretinderea de la denunțator a unei sume de bani și alte foloase pentru a asigura acestuia exclusivitate în comercializarea cârnii de miel în perioada sărbătorilor de Paști și primirea în acest scop a unei sume de bani.

d) Referitor la **quantumurile sumelor de bani pretinse și primite sau acceptate acestea sunt variabile, fie în lei, fie în euro, între 100-300 lei până la 14.000 lei, fie între 50 euro și până la 10.000 euro, fie 400 USD.**

e) **Quantumurile pedepselor și modalitățile de executare** a acestora la care au fost condamnați inculpații trimiși în judecată pentru infracțiunea de luare de mită, fie unică, fie în concurs cu alte infracțiuni în hotărârile judecătorești definitive supuse examinării, sunt variabile:

- 4 ani închisoare cu executare în regim de detenție;
- 3 ani și 6 luni închisoare cu executare în regim de detenție;
- 3 ani închisoare cu executare în regim de detenție;
- 4 ani cu suspendarea executării pedepsei sub supraveghere pe un termen de încercare de 7 ani;
- 3 ani închisoare cu suspendarea executării pedepsei sub supraveghere pe un termen de încercare de 7 ani;
- 3 ani închisoare cu suspendarea executării pedepsei sub supraveghere pe un termen de încercare de 5 ani;
- pedeapsă rezultantă de 3 ani închisoare cu suspendarea sub

supraveghere a executării pedepsei pe durata unui termen de încercare de 5 ani;

- pedeapsă rezultantă de 2 ani închisoare cu suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei pe un termen de încercare de 4 ani;

- 6 luni închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o durată de 3 ani;

- 3 ani închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și s-a fixat un termen de încercare de 5 ani;

- 2 ani închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de încercare de 4 ani;

- 3 ani și 6 luni închisoare cu executarea pedepsei la locul de muncă în cadrul societății comerciale A.;

- 2 ani și 10 luni închisoare cu suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei pe un termen de încercare de 5 ani;

- 1 an și 6 luni închisoare cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de încercare de 3 ani și 6 luni.

f) În ceea ce privește **reflectarea aplicării dispozițiilor art. 72 din Codul penal, în motivarea concretă a stabilirii cuantumului și modalității de executare a pedepselor aplicate inculpaților pentru infracțiunea de luare de mită în hotărârile judecătorești definitive supuse analizei** se remarcă:

- fie evidențierea aspectelor concrete, în raport cu fiecare din criteriile generale prevăzute de norma mai sus menționată, respectiv gravitatea infracțiunilor săvârșite, prin natură și conținut, atitudinea inculpaților, datele personale ale inculpaților;

- fie sublinierea datelor personale ale inculpaților;

- fie esențializarea motivării doar prin menționarea conținutului dispozițiilor art. 72 din Codul penal;

- fie menționarea referitoare la gradul ridicat de pericol social, lezarea relațiilor sociale privind îndatoririle de serviciu ale funcționarilor publici, calitățile inculpaților, atitudinea procesuală a acestora, datele lor personale, perspectivele de reintegrare socială;

- fie accentuarea modalității și împrejurărilor concrete ale faptei, valoarea mică a sumei care a făcut obiectul infracțiunii, scopul pedepsei prin modalitatea suspendării condiționate a executării pedepsei, iar instanța de apel, schimbând modalitatea de executare, prin admiterea apelului declarat de parchet, respectiv, dispunând modalitatea suspendării executării pedepsei sub supraveghere, fixând un termen de încercare de 5 ani a motivat circumstanțele concrete ale săvârșirii faptei, necesitatea unor măsuri și obligații în sarcina inculpatei;

- fie gradul de pericol concret al faptei care, fiind o infracțiune de corupție, prezintă un impact deosebit în rândul populației și face ca pericolozitatea ei să fie accentuată, datele personale ale inculpatului și atitudinea procesuală a acestuia, motivând modalitatea de executare a pedepsei în regim de detenție, prin raportare la scopul ei prevăzut de art. 52 Cod penal, evidențiind nu numai caracterul de reeducare al sancțiunii aplicate, ci și caracterul coercitiv;

- fie evidențierea gradului de pericol social concret al faptei, rezultat prin raportare la natura infracțiunii și urmarea produsă, datele personale ale inculpatului, respectiv lipsa antecedentelor penale, gradul de instrucție și profesia inculpatului, atitudinea corectă în familie, societate și la locul de muncă, recunoașterea învinuirilor aduse și reținerea în favoarea inculpatului a circumstanței atenuante judiciare prevăzută de art. 74 lit. a) Cod penală, cu consecința stabilirii pedepsei sub minimul special prevăzut de lege.

b²) Infracțiunea de trafic de influență

Au fost supuse examinării un număr de **13** hotărâri judecătorești definitive pronunțate de: Tribunalul Gorj, Secția Penală, Curtea de Apel Pitești, Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie, Curtea de Apel Bacău, Secția penală, cauze minori și familie, Tribunalul Botoșani, Secția penală, Tribunalul Prahova, Tribunalul Vaslui, Secția penală, Curtea de Apel Alba Iulia, Secția Penală, Tribunalul Hunedoara, Tribunalul Neamț, Secția Penală, Tribunalul Gorj, Secția Penală, Tribunalul Dolj, Secția Penală, Tribunalul Arad, Secția Penală.

a) În ceea ce privește **infracțiunea de trafic de influență** în cauzele examinate inculpații au fost trimiși în judecată:

- fie numai pentru infracțiunea de trafic de influență în formă continuată prevăzută de art. 257 Cod penal raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal sau în formă unică, respectiv art. 257 alin. 1 Cod penal cu referire la art. 6 din Legea nr. 78/2000 modificată;

- fie pentru infracțiunea de trafic de influență în concurs real, iar un alt inculpat pentru infracțiunea de cumpărare de influență prevăzută de art. 6¹ alin. 1 din Legea nr. 78/2000.

b) Din perspectiva calității inculpaților a rezultat că inculpații aveau diferite **calități** și anume:

- consilier clasa I, gradul profesional superior în cadrul aparatului de specialitate al consiliului județean, Direcția Tehnico - Economică Serviciul Investiții și Utilități Publice;

- avocat;
- grefier;
- subofiter cu gradul profesional de plutonier;
- căpitan în rezervă, Ministerul Apărării;
- funcționar public la ITRSU la un biroul orășenesc a instituției

arătate, cu atribuții îndeșfășurarea activității de implementare și control în domeniul cinegetic din cadrul Inspecției Silvice Județene;

- agent de poliție la IPJ;
- viceprimar al unei comune;
- fără o anume calitate;
- instructor auto.

c) Din examinarea hotărârilor judecătorești definitive pentru infracțiunea de trafic de influență, în condițiile mai sus menționate sub aspectul **modalității concrete a săvârșirii infracțiunii**, a rezultat:

- pretinderea și primirea în repetate rânduri a diverselor sume de bani în schimbul promisiunii că va interveni pe lângă persoanele cu funcții de conducere din cadrul consiliului județean, în vederea efectuării demersurilor necesare pentru deblocarea unui post în cadrul consiliului județean și angajarea pe acest post a unei martore și în schimbul promisiunii că va interveni pe lângă persoane din conducerea S.R.I și membrii comisiei de examinare, în scopul aprobării angajării martorului, în cadrul S.R.I.;

- acceptarea promisiunii denunțătorului de a-i da o sumă de bani, primind și un avans, pentru a interveni pe lângă judecători pentru ca într-o cale extraordinară de atac într-un dosar penal, să obțină diminuarea pedepsei;

- pretinderea și primirea ulterioară a unei sume de bani, de către inculpat, lăsând să se creadă că are influență asupra judecătorilor, în scopul obținerii unei hotărâri favorabile în dosarul aflate pe rolul secției civile a unui tribunal, având ca obiect stabilirea dreptului de proprietate asupra unei suprafețe de teren și grănițuire;

- primirea de către inculpate a unei sume de bani în schimbul promisiunii că vor interveni pe lângă prim-procurorul unui parchet local, să soluționeze favorabil un dosar penal;

- pretinderea și primirea unei sume de bani, de către inculpat, de la denunțător, afirmând că are relații apropiate cu persoanele din conducerea inspectoratului de poliție, Jandarmeria Română, Inspectoratului General

pentru Situații de Urgență, care îi pot permite angajarea soției denunțatorului în funcția de ofițer la inspectoratul de poliție;

- pretinderea și primirea unei sume de bani, pentru a exercita influență asupra unui ofițer de poliție care o poate ajuta pe partea vătămată la obținerea permisului de conducere;

- pretinderea și primirea unor sume de bani pentru promovarea examenului pentru dobândirea calității de vânător, prin solicitarea adresată de a se interveni pe lângă comisia de examinare;

- pretinderea și primirea unor sume de bani sub pretextul existenței unei influențe asupra funcționarilor din cadrul primăriei care se ocupau cu întocmirea dosarelor și repartizarea locuințelor din fondul ANL, prevalându-se de relația cu fostul viceprimar și a altor persoane, cu ajutorul cărora putea facilita obținerea locuințelor cu prioritate;

- pretinderea și primirea de bani și bunuri (servicii de masă, de tort și organizarea unor mese festive) de la anumite persoane, lăsând să se creadă că are influență asupra conducerii inspectoratului de poliție pentru angajarea fiicei acestora;

- pretinderea și primirea în avans a unei sume de bani, precum și ulterior a unei alte sume de către inculpat, de la denunțator, lăsând să se creadă că are influență pe lângă directorii unor societăți de stat pentru ca aceștia să faciliteze achiziționarea de către denunțator a unei cantități importante de deșeuri de cupru fără forme legale;

- pretinderea și primirea de la denunțătoare, în mod repetat a unei sume de bani, promițând că are influență și că poate interveni pe lângă funcționarii publici din cadrul administrației serviciilor comunitare, care aveau competență în soluționarea cererilor privind acordarea unei locuințe sociale, în scopul soluționării favorabile a cererii denunțătoarei de acordare a unui spațiu locativ.

d) Referitor la **cuantumurile sumelor de bani pretinse și primite în vederea exercitării unor influențe sunt variabile, fie în lei, între 300 lei și 650.000 lei, fie în euro, între 150 euro și 31.850 euro.**

e) **Cuquantumul pedepselor și modalitățile de executare** a acestora la care au fost condamnați inculpații trimiși în judecată pentru infracțiunea de trafic de influență, în hotărârile judecătorești definitive supuse examinării, sunt variabile:

- 5 ani închisoare cu executare în regim de detenție;
- 3 ani închisoare cu executare în regim de detenție;
- 2 ani închisoare cu executare în regim de detenție;
- 1 an și 4 luni închisoare cu executare în regim de detenție;

- 3 ani și 6 luni închisoare cu suspendarea executării pedepsei sub supraveghere pe durata unui termen de încercare de 2 ani și 6 luni;
- 3 ani închisoare cu suspendarea executării pedepsei sub supraveghere pe un termen de încercare de 5 ani;
- 2 ani închisoare cu suspendarea executării pedepsei sub supraveghere pe o durată de 4 ani, ca termen de încercare.
- 2 ani cu suspendarea condiționată a executării pedepsei;
- 1 an și 6 luni închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de încercare de 3 ani și 6 luni;
- 1 an închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

f) Sub aspectul **reflectării aplicării dispozițiilor art. 72 din Codul penal, în motivarea concretă a stabilirii cuantumului și modalității de executare a pedepselor aplicate inculpaților pentru infracțiunea de trafic de influență în hotărârile judecătorești definitive supuse analizei** se remarcă:

- o motivare mai detaliată cu o examinare concretă a criteriilor, în raport cu funcția deținută de unul din inculpații, circumstanțele personale, scopul pedepsei;

- într-o altă hotărâre au fost, de asemenea, analizate în concret criteriile generale specifice individualizării judiciare a pedepsei, evidențiindu-se gradul de pericol social concret ridicat al faptei, pe baza circumstanțelor concrete de acțiune, cu consecințe asupra imaginii justiției în condițiile în care traficul se referă la activitatea unor judecători, persoane care prin natura profesiei militează tocmai împotriva unor asemenea manifestări, valoarea sumei de bani acceptată de inculpată pentru realizarea traficului, mobilul și scopul faptei, natura morală și economică, inculpata prevalându-se pentru a obține în folos propriu, avantaje materiale, de relațiile sale reale de amiciție cu magistrați, antrenând numele și imaginea acestora în efortul de a-l convinge pe denunțător despre influența pe care o are asupra lor, pentru a-i rezolva favorabil problemele, au fost analizate datele privind persoana inculpatei, atitudinea psihică a acesteia, atitudinea procesuală adoptată de aceasta, motivându-se proporționalitatea sancțiunii cu scopul urmărit, sub aspectul cuantumului și modalității de executare a pedepsei aplicate;

- au fost menționate datele personale ale inculpatei, calitatea acesteia, motivarea reținerii circumstanței atenuante judiciare prevăzute de art. 74

lit. a) Cod penal și a modalității de executare, în regim de detenție, având în vedere gravitatea faptei și poziția procesuală a inculpatei;

- în alte motivări au fost evidențiate datele personale favorabile personale ale inculpaților, atitudinea lor procesuală, apreciindu-se că există

suficiente garanții pentru reinsertia socială în condițiile aplicării unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării acesteia;

- în alte motivări a fost invocat gradul de pericol social ridicat al fetei săvârșite, natura și importanța valorilor sociale încălcate, respectiv, relațiile sociale referitoare la activitatea de serviciu, activitate a cărei bună desfășurare este incompatibilă cu suspiciunea că funcționarii pot fi influențați în exercitarea atribuțiilor lor de persoane care au influențe reale sau presupuse asupra lor, au fost evaluate circumstanțele personale ale inculpatului, atitudinea sa procesuală;

- într-o altă hotărâre instanța a făcut doar referire la art. 52 din Codul penală, apreciind că pedeapsa aplicată în cuantumul indicat este de natură să asigure realizarea scopului prevăzut de textul de lege menționat.

b³) Infrațiunea de dare de mită

Au fost supuse examinării un număr de **30** hotărâri judecătorești definitive pronunțate de: Tribunalul Vaslui, Curtea de Apel Ploiești, Secția Penală și pentru Cauze cu Minori și de Familie, Tribunalul Vrancea, Secția penală, Tribunalul Galați, Secția penală, Tribunalul Brăila, Secția penală, Tribunalul Satu Mare, Secția penală, Tribunalul Neamț, Secția penală, Tribunalul Covasna, Tribunalul Dolj, Secția penală, Tribunalul Caraș-Severin, Secția penală, Tribunalul Arad, Secția penală, Tribunalul Mureș, Secția penală, Tribunalul Iași, Tribunalul Suceava, Tribunalul Brașov, Secția penală, Tribunalul Botoșani, Tribunalul Prahova, Secția penală, Tribunalul Mehedinți, Secția penală, Tribunalul Olt, Secția penală.

a) În ceea ce privește **infrațiunea de dare de mită** în cauzele examinate inculpații au fost trimiși în judecată:

- fie numai pentru infrațiunea de dare de mită prevăzută de art. 255 alin. 1 Cod penal cu referire la art. 7 alin. 2 din Legea nr. 78/2000;

- fie în concurs real, două infrațiuni de dare de mită prevăzută de art. 255 alin. 1 Cod penal raportat la art. 6 și art. 7 alin. 2 din Legea nr. 78/2000;

- fie în concurs real, respectiv mai multe infrațiuni rutiere și anume infrațiunea de conducere pe drumurile publice a unui autoturism cu numere false de înmatriculare prevăzută de art. 85 alin. 2 din OUG nr. 195/2002 republicată, infrațiunea de conducere pe drumurile publice a unui autoturism neînmatriculat prevăzută în art. 85 alin. 1 din OUG nr. 195/2002, republicată, infrațiunea de dare de mită prevăzută în art. 255 alin. 1 Cod penal raportat la art. 7 alin. 2 din Legea nr. 78/2000;

- fie în concurs real, respectiv infrațiunea de dare de mită prevăzută de art. 254 alin. 1 din Codul penal și complicitate la furt calificat

prevăzută de art. 26 din Codul penal raportat la art. 208 alin. 1, art. 209 alin.1 lit. a din Codul penal.

b) Din perspectiva calității inculpaților a rezultat că inculpații aveau diferite **calități** și anume:

- funcționar public în cadrul unei primării;
- avocat;
- administrator de firmă;
- agent de pază;
- fără calitate.

c) Din examinarea hotărârilor judecătorești definitive pentru infracțiunea de dare de mită, în condițiile mai sus menționate sub aspectul **modalității concrete a săvârșirii infracțiunii** a rezultat:

- oferirea unei sume de bani unui agent de poliție în scopul de a-l determina pe acesta să facă acte contrare îndatoririlor sale de serviciu, respectiv să finalizeze în mod favorabil cercetările pe care le desfășura în dosarul penal privind pe o persoană cercetată pentru săvârșirea unei infracțiuni de fals intelectual și să sustragă un act din dosarul penal deja înregistrat;

- în calitate de avocat și apărător al reclamantei în dosarul civil aflat pe rolul instanței a remis magistratului judecător, investit cu judecarea cauzei, cu două zile înainte de pronunțarea sentinței, în biroul acesteia o bijuterie din aur, în scopul adoptării unei soluții favorabile părții căreia îi asigura asistența juridică;

- în mai multe cauze s-a reținut oferirea unor sume de bani și alte bunuri unor agenți de poliție pentru a-i favoriza pe inculpați în dosare penale în care erau cercetați;

- în mai multe dosare s-a reținut oferirea unor sume de bani agenților de poliție pentru a-i determina să nu-și îndeplinească în mod corespunzător atribuțiile de serviciu, în sensul de a nu întocmi inculpaților un dosar penal, ca urmare a faptului că au condus un autoturism pe drumurile publice, deși exercițiul dreptului de a conduce era suspendat;

- oferirea unei sume de bani agenților de poliție în schimbul restituirii de către aceștia a permisului de conducere reținut, distrugerii și ruperii actelor de constatare întocmite inițial;

- în mai multe cauze s-a reținut oferirea unor sume de bani agenților de frontieră pentru ca aceștia să nu confişte cantitatea de țigări sau o cantitate de material lemnos cu care au fost depistați;

- oferirea unei sume de bani agentului de poliție de frontieră pentru a li se permite ieșirea din țară, deși unul din inculpați nu avea aplicată pe pașaport viza de intrare în spațiul Schengen;

- oferirea unor sume de bani, în mod repetat agentului de poliție de frontieră în vederea facilitării activității de contrabandă cu țigări peste frontieră;

- oferirea unor bunuri unui agent de pază, în schimbul obținerii promisiunii ajutorului inculpaților privind sustragerea unor bunuri din incinta societății, bunuri ce se aflau în paza inculpatului.

d) Referitor la **cuantumurile sumelor de bani oferite în vederea nerespectării atribuțiilor de serviciu de către persoane ce aveau competențe de control, fie în lei, între 134 lei și 11000 lei, fie în euro, între 50 euro și 500 euro, 400 lire sterline, 100 USD.**

e) **Cuquantumul pedepselor și modalitățile de executare** a acestora la care au fost condamnați inculpații trimiși în judecată pentru infracțiunea de dare de mită, în hotărârile judecătorești definitive supuse examinării, sunt variabile:

- 3 ani și 6 luni închisoare cu executare în regim de detenție;
- 2 ani închisoare cu executare în regim de detenție;
- 3 ani închisoare cu executare în regim de detenție;
- 8 luni închisoare cu executare în regim de detenție;
- 2 ani închisoare cu suspendarea executării pedepsei sub supraveghere;
- 3 ani închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei;
- 1 an și 6 luni închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei;
- 1 an închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei rezultante;
- 1 an închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei;
- 10 luni închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei;
- 8 luni închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei;
- 8 luni închisoare pedeapsă rezultantă, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei;
- 6 luni închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei;
- 5 luni închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei;
- 3 luni cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

f) Sub aspectul **reflectării aplicării dispozițiilor art. 72 din Codul penal, în motivarea concretă a stabilirii cuantumului și modalității de executare a pedepselor aplicate inculpaților pentru infracțiunea de dare de mită în hotărârile judecătorești definitive supuse analizei** se remarcă:

- precizarea îndeplinirii criteriilor generale prevăzute de art. 72 și 52 din Codul penal, art. 81 din același cod cu referiri la conduita procesuală și circumstanțele personale ale inculpatului;

- în mai multe hotărâri în motivarea stabilirii pedepsei și a modalității de executare s-au avut în vedere gradul de pericol social concret al faptei, conduita profesională anterioară săvârșirii faptei, circumstanțele personale ale inculpaților, apreciindu-se că scopul preventiv-educativ și sancționator al pedepsei poate fi atins și printr-o modalitate neprivativă de libertate;

- într-o altă hotărâre s-au făcut referiri la limitele de pedeapsă fixate în partea specială a Codului penal, la gradul de pericol social generic al infracțiunilor de corupție, care este unul crescut, conținutul concret al faptei, concretizat în acțiunea inculpatului de a oferi bani și alte bunuri unui agent de poliție, cuantumul sumei de bani și valoarea bunurilor oferite pentru coruperea agentului de poliție, scopul urmărit de inculpat și anume de a-l determina pe lucrătorul de poliție să nu procedeze la verificarea valabilității permisului, circumstanțele personale ale inculpatului, atitudinea procesuală, anterior a mai suferit o condamnare pentru un alt gen de infracțiune;

- într-o altă hotărâre, s-a motivat stabilirea cuantumului și modalitatea de executare a pedepsei, în raport cu pericolul social al faptelor comise, numărul infracțiunilor săvârșite, caracterul continuat al infracțiunii de dare de mită, comiterea faptei de dare de mită față de o persoană care are atribuții de constatare sau de sancționare a contravențiilor ori de constatare, urmărire sau judecare a infracțiunilor și care, potrivit art. 7 alin. 2 din Legea nr. 78/2000 atrage o majorare a maximului special al pedepsei prevăzute în Codul penal, reducerea limitelor de pedeapsă prevăzute în art. 320¹ alin. 7 din Codul de procedură penală (procedura simplificată a recunoașterii vinovăției, procedură introdusă prin Legea nr. 202/2010), datele personale ale inculpaților, apreciindu-se că scopul educativ al pedepsei poate fi atins și fără privarea de libertate a inculpaților;

- într-o altă hotărâre s-a motivat modalitatea privativă de libertate a pedepsei aplicată inculpatului, ca urmare a numeroaselor antecedente penale, care nu privesc fapte de corupție, fiind recidivist, săvârșind fapta în timp ce era judecat într-un dosar penal pentru o altă infracțiune, atitudinea procesuală a inculpatului.

b ⁴) infracțiunea prevăzută în art. 18 ¹ alin. 1 din Legea nr. 78/2000
(infracțiunea împotriva intereselor financiare ale Comunităților Europene)

A fost primită numai **o singură hotărâre definitivă**, pronunțată de Judecătoria Sectorului 2 București, din care a rezultat că inculpatul, **administrator al unei societăți comerciale** a fost trimis în judecată pentru infracțiunea mai sus menționată, în concurs cu infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, art. 290 alin. 1 cu art. 41 alin. 2 din Codul penal.

Modalitatea de comitere: inculpatul, în scopul obținerii pe nedrept de finanțare nerambursabilă din fonduri SAPARD, în mod repetat, a folosit sau prezentat documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, acesta a falsificat și folosit mai multe înscrisuri sub semnătură privată.

Pedeapsa aplicată inculpatului: **3 ani închisoare** în baza art. 20 Cod penal raportat la art. 18 ¹ alin. 1 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal; 1 an închisoare în baza art. 290 alin. 1 cu art. 41 alin. 2 Cod penal, iar în baza art. 33 lit. a, 34 lit. b din Codul penal, inculpatul urmează a executa ca pedeapsă rezultantă **3 ani închisoare**.

În ceea ce privește **cuantumul pedepsei și modalitatea de executare** a acesteia au fost avute în vedere criteriile prevăzute de art. 72 și art. 52 din Codul penal (gradul de pericol social, împrejurările concrete în care au fost comise faptele, dispozițiile părții generale ale Codului penal, limitele de pedeapsă pentru infracțiunile reținute, date privind persoana inculpatului, poziția procesuală adoptată de inculpat).

Concluzii:

Din examinarea hotărârilor judecătorești definitive privind judecarea unor infracțiuni de corupție în cursul anului 2010 pronunțate de instanțe din raza curților de apel din cadrul sistemul judiciar român, rezultă că în ceea ce privește soluția condamnării inculpaților trimiși în judecată pentru asemenea infracțiuni, procesul de individualizare judiciară a pedepselor, respectiv stabilirea cuantumului și a modalității de executare, supus și controlului judiciar atunci când au fost exercitate căile ordinare de atac, s-a circumscris aplicării dispozițiilor art. 72 din Codul penal.

În stabilirea cuantumurilor pedepselor, precum și a modalităților de executare dispuse, instanțele au aplicat pedepse orientate spre limitele inferioare ale acestora, respectiv spre minimul special prevăzut de lege, modalitățile privative sau neprivative de libertate fiind susținute de

examinarea coroborată a gradului de pericol social concret al faptelor, modalităților de executare, valorii sumelor pretinse, promise, acceptate sau oferite, a circumstanțelor personale ale inculpaților, calității acestora, atunci când au comis faptele de care au fost acuzați, cu sublinierea aspectelor familiale, a existenței sau nu a unui loc de muncă, a lipsei sau dimpotrivă a existenței unor antecedente penale, a atitudinii procesuale a inculpaților.

Din analiza hotărârilor judecătorești definitive ce au stat la baza acestui studiu a rezultat, de regulă, sub aspectul stabilirii cuantumurilor și a modalităților de executare o tendință unitară, orientativă spre limitele minimului special al pedepselor și modalităților neprivative de libertate, în raport cu gravitatea mai redusă a faptelor, a circumstanțelor concrete de comitere, a valorii mai mici a sumelor de bani pretinse, date, promise sau oferite, reflectând aspectele reale ale fenomenului de mică corupție ceea ce a justificat răspunderea penală a condamnaților, în condițiile constatate.

Totodată, sub aspectul motivării procesului de individualizare a pedepselor în hotărârile supuse analizei, dincolo de stilul personal al redactorului, se remarcă o tendință de sintetizare a analizei aspectelor concrete ale cauzei, din perspectiva criteriilor generale prevăzute în art. 72 din Codul penal, în raport cu procesul stabilirii vinovăției inculpaților, prin relevarea analizei probelor, deși și individualizarea judiciară a pedepselor este o coordonată semnificativă a răspunderii penale a inculpaților.

Studiul realizat ne permite să supunem atenției și reflecției necesitatea formulării unor recomandări orientative, în aplicarea unitară și mai detaliată a criteriilor generale prevăzute de art. 72 din Codul penal, în stabilirea cuantumurilor de pedeapsă și modalităților de executare a acestora, ce se pot aplica la infracțiunile de luare de mită, trafic de influență și cumpărare de influență, pornind de la calitatea inculpaților, modalitatea de săvârșire a infracțiunilor, cuantumul sumelor de bani pretinse, date, acceptate sau oferite.

Propunerile formulate din recomandările anexate au în vedere diferențierile între „mica” și „marea corupție”, pornind de la calitățile făptuitorilor ce sunt diferențiate în raport cu demnitățile sau/și funcțiile pe care le îndeplinesc, modalitățile concrete de săvârșire, cuantumurile sumelor pretinse, primite, acceptate sau oferite.

Așadar, regulile ce au stat la baza recomandărilor propuse pot fi adecvate particularităților concrete ale fiecărei cauze, conferind unicitate acesteia, mecanismul arătat dând posibilitatea unei aplicări unitare și flexibile, având un grad mai mare de previzibilitate și predictibilitate procesului de individualizare judiciară a pedepselor în cauzele de corupție.

Judecător dr. Rodica Aida Popa
Vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție